

ZWISCHENPRÜFUNG

(WiSe 2005/06)

Osmanlı İmparatorluğunda Sadriâzamlar

Osmanlı İmparatorluğu devrinde hükümet reisi olan kişiler Sadriâzam denirdi. Devlet işlerini idarede padişaha mutlak salâhiyetle vekâlet eden kimsenin başlangıçta ünvanı sadece vezir idi. I. Murad zamanında Lala Şahin Paşa'ya ve daha sonra Timurtaş Paşa'ya da vezirlik rütbesi verilince, diğerlerinden ayırmak için kendisine Vezriâzam denmeye başlanmıştır. Bundan başka Sadriâzam, Sadriâli, Sahib-i Devlet vs.. gibi adlar da verilirdi. Mamafih, Sadriâzam tabiri zamanla hepsine galip gelmiş ve İmparatorluğun sonuna kadar devam etmiştir. Sadriâzamlar, padişahın sonra devletin en büyük reisi ve hükümdarın mutlak vekili olduklarından sözleri ve yazıları padişahın irade ve fermanı demekti. / Devlette en yüksek ve şerefli makam onlarındı. Tam salâhiyet sahibi olduklarına alâmet olmak üzere padişahların bir mührü kendilerinde dururdu. Sadriâzam, aynı zamanda hükümet reisi sıfatıyla Divan-ı Hümayun'a da başkanlık ederdi. Osmanlı kanunnamelerine göre İmparatorluktaki ilmî, idarî, askerî bütün tâyin, terfî, azil ve katiller onun emriyle olurdu. Yalnız Vezir, Kazasker, Şeyhülislâm gibiler hakkındaki müdahalelerde padişahın iznini alırdı.